

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

7 décembre 2012

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 113 du Code des impôts
sur les revenus 1992 en ce qui concerne
la déductibilité des frais de garde
d'enfants atteints d'un handicap**

AVIS DE LA COUR DES COMPTES

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

7 december 2012

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 113 van het Wetboek
van de inkomstenbelastingen 1992,
wat de aftrekbaarheid van de opvangkosten
voor kinderen met een handicap betreft**

ADVIES VAN HET REKENHOF

Document précédent:

Doc 53 **0271/ (S.E.2010):**

001: Proposition de loi de M. Bacquelaine et consorts.

Voorgaand document:

Doc 53 **0271/ (B.Z.2010):**

001: Wetsvoorstel van de heer Bacquelaine c.s.

5156

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Démocratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN: Plenum
COM:	Réunion de commission	COM: Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<p><i>Commandes:</i> <i>Place de la Nation 2</i> <i>1008 Bruxelles</i> <i>Tél. : 02/549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.lachambre.be</i> <i>e-mail : publications@lachambre.be</i></p>	<p><i>Bestellingen:</i> <i>Natieplein 2</i> <i>1008 Brussel</i> <i>Tel. : 02/549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.dekamer.be</i> <i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i></p>

Impact budgétaire de la proposition de loi modifiant l'article 113 du Code d'impôts sur les revenus 1992 en ce qui concerne la déductibilité des frais de garde d'enfants atteints d'un handicap, déposée par M. Daniel Bacquelaine et consorts

(DOC 53 0271/001)

Avis de la Cour des comptes

**Adopté en assemblée générale
du 5 décembre 2012**

1. Demande d'avis

En vertu de l'article 79, alinéa 1er, du règlement de la Chambre des représentants, le 18 octobre 2012, la Cour des comptes a reçu une demande d'avis envoyée par le Président de la Chambre, M. A. Flahaut.

La commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants souhaite que la Cour élabore une note contenant une estimation des dépenses nouvelles ou de la diminution des recettes qu'engendrerait la modification de l'article 113 du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après CIR92) en ce qui concerne la déductibilité des frais de garde d'enfants atteints d'un handicap.

Cette proposition de loi a été déposée à la Chambre, par M. Daniel Bacquelaine et consorts, le 5 octobre 2010 (DOC 53 0271/001). Elle reprend le texte des propositions de loi DOC 51 2731/001 et DOC 52 0600/001.

Il convient de noter que l'article 119 de la loi-programme du 23 décembre 2009 a déjà modifié l'article 113 du CIR92. En effet, depuis le 1er janvier 2010 (exercice d'imposition 2011), les frais de garde d'enfants atteints d'un handicap grave sont déductibles jusqu'à ce que l'enfant ait atteint sa dix-huitième année¹ (les auteurs de la proposition de loi partent d'une limite d'âge toujours fixée à douze ans). Dès lors, le présent avis tient compte de cette modification législative et analyse l'impact budgétaire occasionné par le glissement de la limite d'âge de 18 à 21 ans.

2. La proposition de loi

Les frais de garde exposés pour un ou des enfants fiscalement à charge du contribuable sont déductibles du revenu net² sous les conditions suivantes:

— les dépenses doivent concerner le paiement de la garde d'enfant dans l'Espace économique européen, en dehors des heures normales de classe durant lesquelles l'enfant suit l'enseignement;

Budgettaire impact van het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 113 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat de aftrekbaarheid van de opvangkosten voor kinderen met een handicap betreft, ingediend door de heer Daniel Bacquelaine c.s.

(DOC 53 0271/001)

Advies van het Rekenhof

**Goedgekeurd in de algemene vergadering
van 5 december 2012**

1. Vraag om advies

Krachtens artikel 79, eerste lid, van het reglement van de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft het Rekenhof op 18 oktober 2012 een vraag om advies van de voorzitter van de Kamer, de heer A. Flahaut, ontvangen.

De commissie voor de Financiën en de Begroting van de Kamer van Volksvertegenwoordigers wenst dat het Rekenhof een nota bezorgt met een raming van de bijkomende uitgaven of de daling van de ontvangsten die zouden worden veroorzaakt door de wijziging van artikel 113 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna het WIB92 genoemd) in verband met de aftrekbaarheid van de opvangkosten voor kinderen met een handicap.

Dat wetsvoorstel werd op 5 oktober 2010 bij de Kamer ingediend door de heer Daniel Bacquelaine c.s. (DOC 53 0271/001). Het neemt de tekst van de wetsvoorstellen DOC 51 2731/001 en DOC 52 0600/001 over.

Er dient te worden opgemerkt dat artikel 119 van de programmawet van 23 december 2009 het artikel 113 van het WIB92 reeds heeft gewijzigd. Sedert 1 januari 2010 (aanslagjaar 2011) zijn de opvangkosten voor kinderen met een ernstige handicap aftrekbaar totdat het kind de leeftijd van achttien jaar bereikt¹ (de auteurs van het wetsvoorstel vertrekken van een leeftijdslijmiet die nog steeds op twaalf jaar vastgesteld is). Het voorliggend advies houdt bijgevolg rekening met die wetswijziging en analyseert de budgettaire impact die wordt veroorzaakt door de verschuiving van de leeftijdslijmiet van 18 naar 21 jaar.

2. Het wetsvoorstel

De opvangkosten die worden gemaakt voor één of meer kinderen die fiscaal ten laste zijn van de belastingplichtige, kunnen onder de volgende voorwaarden van het netto-inkomen² worden afgetrokken:

— de uitgaven moeten betrekking hebben op de betaling van kinderopvang in de Europese Economische Ruimte buiten de normale lesuren tijdens welke het kind onderwijs volgt;

¹ Article 113, § 1, al. 2 et 3, CIR92.

² Article 104, 7°, CIR92.

¹ Artikel 113, § 1, 2e en 3e lid, WIB92.

² Artikel 104, 7°, WIB92.

— les dépenses doivent être effectuées pour la garde d'enfants qui n'ont pas atteint l'âge de 12 ans, ou 18 ans pour les enfants qui ont un handicap grave;

— les dépenses doivent être effectuées pour la garde d'enfants fiscalement à charge du contribuable ou pour lesquels celui-ci bénéficie de la moitié des suppléments de quotité exemptée, en application du régime de coparenté;

— le contribuable doit percevoir des revenus professionnels;

— les dépenses doivent être payées à des institutions ou personnes agréées;

— les pièces justificatives attestant le respect des conditions de déductibilités doivent être tenues à disposition de l'Administration.

Ces frais sont déductibles à 100 %. Néanmoins, le législateur a prévu un montant déductible maximal, fixé à 11,20 euros³ par jour de garde. Le montant des frais de garde doit être mentionné dans le cadre de la déclaration à l'impôt des personnes physiques consacré aux dépenses déductibles (cadre VII).

Initialement prévue pour les enfants de moins de trois ans, la déduction des frais de garde a été étendue aux enfants de moins de douze ans à partir de l'exercice d'imposition 2006. Depuis l'exercice d'imposition 2011, la déductibilité des dépenses exposées pour la garde "d'enfants atteints d'un handicap grave", a été accordée pour les enfants n'ayant pas atteint l'âge de 18 ans. Sont considérés comme enfants atteints d'un handicap grave, les enfants ayant droit aux allocations familiales majorées sur la base, soit de plus de 80 % d'incapacité physique⁴ ou mentale avec 7 à 9 points de diminution d'autonomie⁵, soit d'une diminution d'autonomie de 15 points au moins⁶.

En modifiant l'article 113 du CIR92, la présente proposition de loi prévoit trois nouvelles mesures en faveur des enfants atteints d'un handicap grave:

1. L'ajout à la liste des institutions agréées énumérées au § 1, 3°, a) à c), de l'article 113 CIR92, d'institutions et de personnes accueillant des enfants handicapés, reconnues, subsidiées ou contrôlées par les organes communautaires

³ Article 61 de l'arrêté royal d'exécution du CIR92.

⁴ Depuis le 1er juin 2010, la Direction générale "Personnes handicapées" du SPF Sécurité sociale délivre un nouveau modèle d'attestation générale de reconnaissance de handicap. Cette attestation ne mentionne plus de "pourcentage d'invalidité".

⁵ Selon le guide annexé à l'arrêté royal du 3 mai 1991 portant exécution des articles 47, 56septies, et 63 des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés et de l'article 96 de la loi du 29 décembre 1990 portant des dispositions sociales.

⁶ Selon l'échelle médico-sociale conformément à l'arrêté royal du 28 mars 2003 portant exécution des articles 47, 56septies, et 63 des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés et de l'article 88 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002.

— de uitgaven moeten zijn gebeurd voor de opvang van kinderen die nog geen 12 jaar zijn, of 18 jaar voor kinderen die een ernstige handicap hebben;

— de uitgaven moeten zijn gebeurd voor de opvang van kinderen die fiscaal ten laste zijn van de belastingplichtige of waarvoor deze de helft van de toeslagen op de belastingvrije som geniet met toepassing van het stelsel van het co-ouderschap;

— de belastingplichtige moet beroepsinkomsten ontvangen;

— de uitgaven moeten zijn betaald aan erkende instellingen of personen;

— de verantwoordingsstukken die aantonen dat de voorwaarden inzake aftrekbaarheid zijn nageleefd, moeten ter beschikking van de administratie worden gehouden.

Die kosten zijn voor 100 % aftrekbaar. De wetgever heeft niettemin in een maximum aftrekbaar bedrag voorzien van 11,20 euro³ per opvangdag. Het bedrag van de opvangkosten moet worden vermeld in het vak van de aangifte van de personenbelasting in verband met de aftrekbare bestedingen (vak VII).

De aftrek van de opvangkosten, die aanvankelijk was voorzien voor kinderen jonger dan drie jaar, werd vanaf het aanslagjaar 2006 uitgebreid tot kinderen jonger dan 12 jaar. Sedert het aanslagjaar 2011 werd de aftrekbaarheid van uitgaven voor de opvang van "kinderen met een ernstige handicap" toegekend voor kinderen die nog geen 18 waren. Als kinderen met een ernstige handicap worden beschouwd de kinderen die recht hebben op de verhoogde kinderbijslag op basis van hetzij meer dan 80 % lichamelijke⁴ of geestelijke ongeschiktheid met een vermindering van de zelfredzaamheid met 7 tot 9 punten⁵, ofwel op basis van een vermindering van de zelfredzaamheid met ten minste 15 punten⁶.

Het voorliggend wetsvoorstel wijzigt artikel 113 van het WIB92 en voorziet in drie nieuwe maatregelen ten voordele van kinderen met een ernstige handicap:

1. De toevoeging aan de lijst van erkende instellingen opgesomd in § 1, 3°, a) tot c), van artikel 113 van het WIB92, van instellingen en personen die gehandicapte kinderen opvangen, die zijn erkend, gesubsidieerd of gecontroleerd

³ Artikel 61 van het koninklijk uitvoeringsbesluit van het WIB92.

⁴ Sedert 1 juni 2010 verstrekkt de directie-generaal Personen met een Handicap van de FOD Sociale Zekerheid een nieuw model van algemeen attest voor de erkenning van een handicap. Dat attest vermeldt geen invaliditeitspercentage meer.

⁵ Volgens de handleiding als bijlage bij het koninklijk besluit van 3 mei 1991 tot uitvoering van de artikelen 47, 56septies, en 63 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 96 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen.

⁶ Volgens de medisch-sociale schaal overeenkomstig het koninklijk besluit van 28 maart 2003 tot uitvoering van de artikelen 47, 56septies en 63 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 88 van de programmawet (I) van 24 december 2002.

ou régionaux compétents en matière d'enseignement spécial ou d'intégration sociale des personnes handicapées (point d). Est également visée la déduction des frais payés à des services de garde-malade ou d'aide à domicile, organisés par les mutualités, les unions nationales de mutualités ou des services d'aides à domicile reconnus, subsidiés ou contrôlés par les pouvoirs publics régionaux ou communautaires (point e). Dans l'état actuel de la législation, l'ajout des points d) et e) s'appliquerait donc à tous les enfants qui n'ont pas atteint l'âge de douze ans⁷ et aux enfants gravement handicapés âgés de 12 à 18 ans. Pour les enfants âgés de 18 à 21 ans, atteints d'un handicap, cette proposition de loi n'autorise la déduction des dépenses que pour les frais de garde payés à des institutions ou personnes prévues à l'article 113 § 1er, 3°, a, deuxième tiret, d, et e.

2. Elle vise à prendre en compte fiscalement la spécificité des frais de prise en charge des enfants gravement handicapés en étendant la déductibilité des frais de garde aux enfants âgés de moins de 21 ans (au lieu de 18 ans).

Dans la proposition de loi, les auteurs considèrent que les critères qui déterminent, d'un point de vue fiscal, si un enfant est atteint d'un handicap grave, sont ceux appliqués pour l'attribution des suppléments de quotité exemptée d'impôt pour enfants handicapés (article 135 CIR92). Or, comme rappelé ci-dessus, l'article 113 CIR92 a été modifié en 2009, et le législateur a imposé des critères plus sévères, pour définir la notion de "handicap grave", que ceux prévus par l'article 135 CIR92. Cet avis se base sur ces critères plus restrictifs.

3. La proposition de loi donne également au Roi la possibilité de prévoir un montant majoré pour les enfants atteints d'un handicap grave. Ce montant majoré serait plafonné au triple du montant actuellement accordé par arrêté royal, soit 33,60 euros ($11,20\text{€}^8 \times 3$). Cette majoration dépendrait du nombre de points donnant droit aux suppléments d'allocations familiales.

Les données nécessaires pour chiffrer l'impact budgétaire des première et troisième mesures envisagées, ne sont pas disponibles. Seule la deuxième mesure fera l'objet d'une estimation.

3. Incidence budgétaire et commentaires

Afin de pouvoir estimer l'impact budgétaire de la proposition de loi, la Cour des comptes a demandé aux services compétents du SPF Finances de lui faire parvenir tous les renseignements et données utiles. Une demande a également été adressée à la Direction générale "Personnes handicapées" du SPF Sécurité sociale, afin d'obtenir des données statistiques.

⁷ La proposition de loi permet donc la déductibilité des frais payés à des services de garde-malade organisés par les mutualités ou unions nationales de mutualités ou les services d'aide à domicile reconnus, subsidiés ou contrôlés par les pouvoirs publics régionaux ou communautaires pour tous les enfants de moins de douze ans.

⁸ Article 61 de l'arrêté royal d'exécution du CIR92.

door het bevoegde gemeenschaps- of gewestorgaan inzake buitengewoon onderwijs of maatschappelijke integratie van personen met een handicap (punt d). Wordt eveneens beoogd de aftrek van de kosten betaald aan ziekenoppasdiensten die door de ziekenfondsen of landsbonden van ziekenfondsen zijn georganiseerd, of aan thuishulpdiensten die door de gemeenschaps- of gewestoverheid zijn erkend, gesubsidieerd of gecontroleerd (punt e). In de huidige stand van de wetgeving zou de toevoeging van de punten d) en e) dus van toepassing zijn op alle kinderen die nog geen twaalf jaar⁷ geworden zijn en op de kinderen met een ernstige handicap die tussen 12 en 18 jaar zijn. Voor de kinderen van 18 tot 21 jaar met een handicap laat dat wetsvoorstel enkel de aftrek toe van uitgaven voor de opvangkosten betaald aan de instellingen en personen bepaald in artikel 113 § 1, 3°, a, tweede streepje, d, en e.

2. Het wetsvoorstel strekt ertoe fiscaal rekening te houden met de specifieke kosten van de zorg voor kinderen met een ernstige handicap door de aftrekbaarheid van de opvangkosten uit te breiden tot de kinderen die nog geen 21 jaar zijn (in plaats van 18 jaar).

De auteurs zijn in het wetsvoorstel van oordeel dat de criteria die vanuit fiscaal oogpunt bepalen of een kind een ernstige handicap heeft, de criteria zijn die worden toegepast voor de toekenning van de toeslagen op de belastingvrije som voor gehandicapte kinderen (artikel 135 WIB92). Zoals hierboven in herinnering werd gebracht, werd artikel 113 van het WIB92 in 2009 gewijzigd en heeft de wetgever strengere criteria opgelegd om het begrip "ernstige handicap" te definiëren dan deze bepaald in artikel 135 WIB92. Dit advies is gebaseerd op die restrictievere criteria.

3. Het wetsvoorstel geeft de Koning ook de mogelijkheid te voorzien in een verhoogd bedrag voor kinderen met een ernstige handicap. Dat verhoogd bedrag zou worden beperkt tot het drievoudige van het thans bij koninklijk besluit toegekend bedrag, zijnde 33,60 euro ($11,20\text{€}^8 \times 3$). Die verhoging zou afhangen van het aantal punten dat recht geeft op de verhogingen van de kinderbijslag.

De gegevens die noodzakelijk zijn om de budgettaire impact van de eerste en derde beoogde maatregelen te becijferen, zijn niet beschikbaar. Er zal enkel een schatting worden gemaakt voor de tweede maatregel.

3. Budgettaire weerslag en commentaar

Om de budgettaire impact van het wetsvoorstel te kunnen richten heeft het Rekenhof aan de bevoegde diensten van de FOD Financiën gevraagd alle nuttige inlichtingen en gegevens te bezorgen. Er werd ook een vraag in die zin aan de Directie-generaal "Personen met een Handicap" van de FOD Sociale Zekerheid gestuurd, om statistische gegevens te krijgen.

⁷ Het wetsvoorstel maakt dus de aftrekbaarheid mogelijk van de kosten betaald aan ziekenoppasdiensten die door de ziekenfondsen of landsbonden van ziekenfondsen zijn georganiseerd, of aan thuishulpdiensten die door de gemeenschaps- of gewestoverheid zijn erkend, gesubsidieerd of gecontroleerd, voor alle kinderen jonger dan twaalf jaar.

⁸ Artikel 61 van het koninklijk uitvoeringsbesluit van het WIB92.

Le 9 novembre 2012, la Direction générale "Personnes handicapées" a transmis des statistiques reprenant l'âge et la gravité du handicap, déterminée en fonction d'un nombre de points.

Le SPF Finances n'a pas répondu à la demande de la Cour des comptes.

Pour évaluer l'incidence budgétaire de la présente proposition de loi, il conviendrait de connaître les variables suivantes:

- Le nombre d'enfants:

— âgés de moins de douze ans, non-handicapés, fréquentant ou bénéficiant des services proposés par les institutions ou personnes intégrées dans l'art 113 CIR92 par cette proposition (point d et e);

— âgés de douze à dix-huit ans, handicapés, fréquentant ou bénéficiant des services proposés par les institutions ou personnes intégrées dans l'art 113 CIR92 par cette proposition (point d et e);

— âgés de 18 à 21 ans, handicapés, fréquentant des institutions ou des personnes reprises dans l'art 113, § 1er, 3°, a, deuxième tiret CIR 92 ainsi que celles intégrées dans cet article par la présente proposition (point d et e).

La plupart de ces données ne sont pas connues. Les statistiques du SPF Sécurité sociale permettent uniquement de déterminer le nombre total d'enfants handicapés âgés de 18 à 21 ans, soit 5713 enfants pour 2011, et de les répartir en fonction de la lourdeur de leur handicap.

- Le nombre d'enfants atteints d'un handicap grave, âgés de 18 à 21 ans, est déterminé sur la base des critères prévus par l'article 113, § 1er, dernier alinéa, CIR 92 (voir ci-dessus). Le degré de handicap exprimé en pourcentage n'est pas disponible, mais le SPF Sécurité sociale a transmis une répartition des enfants handicapés, selon leur âge et les points attribués selon l'échelle médico-sociale.

- Le nombre de jours de garde par enfant concerné ainsi que le tarif journalier. Ces données ne sont pas disponibles.

Comme la plupart de ces données ne sont pas disponibles, les hypothèses suivantes sont posées afin de permettre une estimation de la diminution des recettes fiscales engendrées par cette proposition de loi:

- On considère que les enfants doivent être gardés les jours où leurs parents exercent leur activité professionnelle. On considère que les enfants peuvent fréquenter un milieu d'accueil 220 jours⁹ par an.

- Vu qu'on ne connaît pas le pourcentage d'enfants atteints d'un handicap fréquentant les milieux d'accueil énumérés

⁹ Estimation sur la base d'un couple de parents travaillant à temps plein. 365 (année civile) – 104 (week-end) – 10 jours fériés – congés et absences = 220 jours.

Op 9 november 2012 heeft de Directie-generaal "Personen met een Handicap" statistieken toegezonden met de leeftijd en de ernst van de handicap, bepaald op basis van een aantal punten.

De FOD Financiën heeft niet gereageerd op het verzoek van het Rekenhof.

Om de budgettaire weerslag van het voorliggend wetsvoorstel te kunnen evalueren, zou men de volgende variabelen moeten kennen:

- Het aantal kinderen:

— jonger dan twaalf jaar, niet gehandicapt, die gebruik maken van de diensten voorgesteld door de instellingen of personen die door dit voorstel worden opgenomen in artikel 113 WIB92 (punt d en e);

— tussen twaalf en achttien jaar, met een handicap, die gebruik maken van de diensten voorgesteld door de instellingen of personen die door dit voorstel worden opgenomen in artikel 113 WIB92 (punt d en e);

— tussen 18 en 21 jaar, met een handicap, die een beroep doen op de instellingen of personen vermeld in art. 113, § 1, 3°, a, tweede streepje WIB92, alsook deze welke door het onderhavige voorstel in dat artikel worden opgenomen (punt d en e).

De meeste van die gegevens zijn niet bekend. Aan de hand van de statistieken van de FOD Sociale Zekerheid kan men enkel het totaal aantal gehandicapte kinderen tussen 18 en 21 jaar bepalen (dat zijn 5713 kinderen voor 2011) en deze indelen volgens de ernst van hun handicap.

- Het aantal kinderen met een ernstige handicap tussen 18 en 21 jaar, wordt bepaald op basis van de criteria vastgelegd in artikel 113, § 1, laatste lid, WIB92 (cf. supra). De in percentage uitgedrukte graad van handicap is niet beschikbaar, maar de FOD Sociale Zekerheid heeft een verdeling van de gehandicapte kinderen bezorgd, volgens hun leeftijd en de punten toegekend volgens de medisch-sociale lijst.

- Het aantal opvangdagen per betrokken kind en het dagtarief. Die gegevens zijn niet beschikbaar.

Daar de meeste van die gegevens niet beschikbaar zijn, werden de volgende veronderstellingen gemaakt om een raming te kunnen maken van de vermindering van de fiscale ontvangsten als gevolg van dat wetsvoorstel:

- Er wordt van uitgegaan dat de kinderen moeten worden opgevangen op de dagen dat hun ouders hun beroepactiviteit uitoefenen. Er wordt van uitgegaan dat de kinderen 220 dagen⁹ per jaar in een opvangomgeving terechtkunnen.

- Aangezien we het percentage kinderen met een handicap niet kennen die de opvangomgevingen bezoeken die worden

⁹ Raming op basis van een koppel van ouders die voltijs werken. 365 (kalenderjaar) – 104 (weekends) – 10 feestdagen - verloven en afwezigheden = 220 dagen.

dans l'article 113 CIR 92, on considérera plusieurs possibilités exprimées en pourcentages (10 – 25 – 50 – 75 – 100 %).

- Le montant maximal de 11,20 euros est retenu. En effet, vu la spécificité des soins apportés à la majorité des enfants atteints d'un handicap lourd, le tarif journalier pour les frais de garde est au moins égal à cette limite.

• L'art 113 du CIR92 indique les critères d'handicap lourd à prendre en considération pour l'octroi de la déduction. Comme précisé précédemment, le SPF Sécurité sociale n'estime plus le degré d'handicap en fonction du pourcentage d'incapacité physique ou mentale et de degré d'autonomie (ancien système) mais se base sur une échelle médico-sociale (nouveau système). L'article 113 du CIR92 donne deux critères alternatifs. L'un est également basé sur la notion d'échelle médico-sociale, tandis que l'autre se fonde sur un pourcentage d'incapacité physique ou mentale. Les données relatives à ce dernier critère ne sont pas disponibles. Les informations du SPF Sécurité sociale seront donc utilisées pour chiffrer l'impact budgétaire de la proposition de loi. Seront pris en considération les enfants de 18 à 21 ans totalisant 15 points au moins selon l'échelle médico-sociale, soit 1508 enfants en 2011.

• Un taux d'imposition marginal de 45 % est choisi. La charge d'impôt doit être majorée des additionnels communaux au taux moyen de 7 % et elle atteint donc 48,15 %.

Selon les données obtenues et les limites posées, seul l'impact de la mesure portant l'âge limite de 18 à 21 ans pour la déduction de la garde d'enfants atteints d'un handicap peut être estimé. Selon le pourcentage d'enfants fréquentant les milieux d'accueil définis par l'article 113 CIR 92, l'estimation suivante de la diminution de recettes fiscales peut être effectuée:

10 %	$(1508 \text{ enfants} \times 10\%) \times 220 \text{ jours} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (taux moyen d'imposition)} = 178\ 911,53\text{€}$
25 %	$(1508 \text{ enfants} \times 25\%) \times 220 \text{ jours} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (taux moyen d'imposition)} = 447\ 278,83\text{€}$
50 %	$(1508 \text{ enfants} \times 50\%) \times 220 \text{ jours} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (taux moyen d'imposition)} = 894\ 557,66\text{€}$
75 %	$(1508 \text{ enfants} \times 75\%) \times 220 \text{ jours} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (taux moyen d'imposition)} = 1\ 341\ 836,40\text{€}$
100 %	$(1508 \text{ enfants} \times 100\%) \times 220 \text{ jours} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (taux moyen d'imposition)} = 1\ 789\ 115,30\text{€}$

opgesomd in artikel 113 WIB92, zullen verschillende mogelijkheden uitgedrukt in percentages (10 – 25 – 50 – 75 – 100 %) in overweging worden genomen.

- Er wordt uitgegaan van het maximumbedrag van 11,20 euro. Gelet op de specifieke aard van de verzorging voor de meeste kinderen met een ernstige handicap is het dagtarief voor de opvangkosten minstens gelijk aan dat maximumbedrag.

• Artikel 113 van het WIB92 geeft de criteria inzake ernstige handicap die in aanmerking moeten worden genomen voor de toekenning van de aftrek. Zoals supra gepreciseerd, raamt de FOD Sociale Zekerheid de graad van handicap niet meer op basis van het percentage lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid en de graad van zelfredzaamheid (vroeger systeem), maar baseert hij zich op een medisch-sociale schaal (nieuw systeem). Artikel 113 van het WIB92 geeft twee alternatieve criteria. Het ene is eveneens gebaseerd op het begrip medisch-sociale schaal, terwijl het andere berust op een percentage lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid. De gegevens in verband met dit laatste criterium zijn niet beschikbaar. De informatie van de FOD Sociale Zekerheid zal dus worden gebruikt om de budgettaire impact van het wetsvoorstel te becijferen. De kinderen tussen 18 en 21 jaar die in totaal minstens 15 punten volgens de medisch-sociale schaal hebben (d.i. 1508 kinderen in 2011) zullen in aanmerking worden genomen.

- Er wordt gewerkt met een marginale aanslagvoet van 45 %. De belastingdruk moet worden vermeerderd met de gemeentelijke opcentiemen van gemiddeld 7 % en bedraagt dus 48,15 %.

Volgens de bekomen gegevens en de vastgelegde limieten, kan enkel de impact worden geschat van de maatregel die de leeftijdsgrens voor de aftrek van de opvang van kinderen met een handicap van 18 jaar optrekt naar 21 jaar. De volgende raming van de vermindering van de fiscale ontvangsten kan worden gemaakt volgens het percentage kinderen die een beroep doen op de opvangmilieus gedefinieerd in artikel 113 WIB92:

10 %	$(1508 \text{ kinderen} \times 10\%) \times 220 \text{ dagen} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (gemiddelde aanslagvoet)} = 178\ 911,53\text{€}$
25 %	$(1508 \text{ kinderen} \times 25\%) \times 220 \text{ dagen} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (gemiddelde aanslagvoet)} = 447\ 278,83\text{€}$
50 %	$(1508 \text{ kinderen} \times 50\%) \times 220 \text{ dagen} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (gemiddelde aanslagvoet)} = 894\ 557,66\text{€}$
75 %	$(1508 \text{ kinderen} \times 75\%) \times 220 \text{ dagen} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (gemiddelde aanslagvoet)} = 1\ 341\ 836,40\text{€}$
100 %	$(1508 \text{ kinderen} \times 100\%) \times 220 \text{ dagen} \times 11,20\text{€} \times 48,15\% \text{ (gemiddelde aanslagvoet)} = 1\ 789\ 115,30\text{€}$

Cette estimation indicative doit néanmoins être interprétée avec prudence. En effet:

- Tous les enfants atteints d'un handicap ne fréquentent pas les institutions ciblées par l'article 113 CIR 92.
- Ces nouvelles mesures pourraient être un incitant pour les parents d'enfants handicapés qui, jusqu'alors, ne plaçaient pas leurs enfants dans des milieux d'accueil.
- Il est impossible de déterminer, pour chaque enfant, le montant journalier déductible. Néanmoins, on peut considérer, vu les tarifs de garde pratiqués, que le maximum de 11,20 euros est atteint dans la plupart des cas.
- Le nombre de jour de garde ne peut pas être déterminé avec précision.

4. Conclusion

Vu le manque d'informations chiffrées, sur le plan fiscal ou parafiscal, il n'est pas possible de calculer précisément l'impact budgétaire de la proposition de loi, mais uniquement de donner un ordre de grandeur relatif à la modification d'âge postulée dans cette proposition de loi.

Un calcul indicatif, réalisé sur la base de données statistiques obtenues du SPF Sécurité sociale, conclut à une diminution de recettes de maximum 1 789 115,30 euros. En raison des nombreux postulats qui le sous-tendent, ce chiffre doit être considéré avec la plus grande prudence.

Deze indicatieve raming moet nochtans met omzichtigheid worden geïnterpreteerd. Immers:

- Niet alle kinderen met een handicap doen een beroep op de instellingen bedoeld in artikel 113 van het WIB92.
- Deze nieuwe maatregelen zouden voor ouders van gehandicapte kinderen die tot nu toe hun kinderen niet naar een opvangstructuur brachten, een stimulans kunnen zijn.
- Het is onmogelijk voor elk kind het aftrekbaar dagbedrag te bepalen. Men kan, gelet op de gangbare opvangtarieven, er niettemin van uitgaan dat het maximum van 11,20 euro in de meeste gevallen wordt gehaald.
- Het is niet mogelijk het aantal opvangdagen nauwkeurig te bepalen.

4. Conclusie

Daar er op fiscaal of parafiscaal vlak geen cijfergegevens beschikbaar zijn, kan de budgettaire impact van het wetsvoorstel niet nauwkeurig worden berekend, maar kan enkel een grootteorde worden gegeven in verband met de leeftijdswijziging waarvan in dat wetsvoorstel wordt uitgegaan.

Een indicatieve berekening op basis van statistische gegevens van de FOD Sociale Zekerheid concludeert tot een vermindering van de ontvangsten met maximum 1 789 115,30 euro. Wegens de talrijke hypothesen waarop dat cijfer gebaseerd is, moet het met de grootste omzichtigheid worden gehanteerd.